

PROGRAMM: Jäagri programm – uluki seire

Programmi lühiülevaade: See on lihtsustatud ja mänguline variant uluki seirest. Väljavalitud alal (tavaliselt ruut nt. 50 x 50 m) reastuvad osalised kindlate vahemaade tagant ruudu algusesse ühele joonele. Seejärel liigutakse ühest ruudu servast teise e. kammitakse ala läbi. Töölehele märgitakse kõik loomade tegevusjäljed, mida oma teel märgatakse.

Koht: mets

Toimumisaeg: aastaringselt

Programmi kestus: 1,5 – 2 h

Sihtgrupp: Põhikooli II ja III aste, gümnaasium, täiskasvanud

Eesmärk:

- Noor oskab märgata looduse jälgi.
- Noor tunneb tuntumate ulukite liikumis-, väljaheite-, toitumis- jt jälgi.
- Noor teab tuntumate ulukite käitumisharjumusi.
- Noor tajub metsa kui elupaika.

Seos õppekavaga:

- Loodusõpetus II kooliaste: *Organismide rühmad ja kooselu. Elu mitmekesisus maal. Mets elukeskkonnana. Elukeskkond Eesti.*
- Bioloogia III kooliaste: *Selgroogsete loomade tunnused. Selgroogsete loomade aine- ja energiavahetus. Selgroogsete loomade paljunemine. Ökoloogia ja keskkonnakaitse.*
- *Gümnaasium: Ökoloogia, Keskkonnakaitse. Loodusvarad ja nende kasutamine. Majanduse olemus.*

Vahendid:

- ✓ kirjutusalus;
- ✓ pliiats.

Õppematerjalid:

- ✓ Tööleht – loendustulemuste aruanne;
- ✓ Välimääraja – jäljed;
- ✓ Välimääraja – väljaheited;
- ✓ Välimääraja – muud jäljed.

Ettevalmistus:

- Seireruudu e. ala valik ja vajadusel tähistamine.

Programmi kirjeldus:

Sissejuhatus ca´ 20 min

- Osalejad (õpilased) jagatakse kahe-kolmeliikmelisteks rühmadeks.
- Osalejatele antakse tööleht ja välimäärajad.
- Selgitatakse tegevus.
- Rühmad paigutatakse seireruudu joonele ca` 10 m vahedega.

Teema arendus ca` 1 h:

- Rühmad liiguvad otse läbi metsa seireruudu lõpuni ja märgivad töölehele kõik loomade tegevusjäljed, mida nad antud alal märkavad.
- Jälgede määramisel on abiks välimäärajad ja/või juhendaja.

Kokkuvõtte ca 15 min:

- Peale nn. ulukiseiret kogunetakse Jäägri muuseumi juures.
- Iga osaleja tutvustab kokkuvõtvalt, mis tegevusjälgi ta oma teel märkas. Arutletakse, mida võib nende andmete põhjal järeldada.

Kasutatud kirjandus: (Viited)

- ✓ Tiit Randveer „Jahiraamat“ Eesti Entsüklopeediakirjastus, 2004
- ✓ Miroslav Boucher, Pavel Prochazka „Mis on (ei ole) looduses nähtav“ Eesti Entsüklopeediakirjastus, 1999
- ✓ Harri Valdmann, Bert Holm, Rivo Poltimäe „Eesti kompleksseire teostamise juhend“ 2001